

Anexa 01

Elemente esențiale din evoluția istorică a țesutului urban din ZCP Jean-Louis Calderon - Polonă

Analiza evoluției istorice a țesutului urban din ZCP Jean-Louis Calderon - Polonă a avut la bază datele colectate din teren precum și o serie de documente cartografice relevante și anume planurile istorice de referință ale orașului București – Borroczyn 1844-1846, Institutul Geografic al Armatei 1895-1899 și 1911, Atelierele Socec & Co 1914, Mihail Pântea 1921, Institutul Cartografic 1931, respectiv ridicările topografice date în general în 1974 și 1990. De asemenea au fost consultate documente scrise și anume regulamentele urbanistice de referință – 1847 (pentru împărțirea în ocoale), 1848, 1878, 1890, 1928, 1939 (de construcții și alinieri), dar și titluri relevante din literatura secundară.

Zona construită protejată analizată cuprinde în prezent două artere majore: str. Polonă și str. Jean-Louis Calderon, precum și porțiuni ale străzilor adiacente, printre acestea numărându-se bd. Dacia, str. A.D. Xenopol, str. A. Verona, str. C.A. Rosetti, T. Masaryk, str. Batiștei, Dianeii, T. Arghezi și bd. Carol.

Strada Polonă, una dintre cele mai lungi străzi ale Bucureștilor mijlocului secolului al XIX-lea, apare pe planul Borroczyn din 1844-1846 cu aproximativ același traseu ca în prezent, fiind, după cum menționează Constantin C. Giurescu, una dintre străzile preferate de polonezii refugiați în București în urma înăbușirii insurecțiilor lor naționale din 1830 și 1863¹. Strada Polonă păstrează în mare parte traseul neregulat din secolul XIX, făcând legătura între centrul istoric și limita de nord a orașului. A doua stradă ca importanță din zona protejată analizată, strada Jean-Louis Calderon, a fost parte a străzii Polonă (așa cum apare pe planul Borroczyn 1844-1846 și pe planul Institutul Geografic al Armatei din 1895-1899). Ulterior, porțiunea cuprinsă între Piața Cantacuzino și bd. Carol a purtat diverse denumiri, precum G. C. Cantacuzino și Alexandru Sahia (post 1950). După 1990, strada primește denumirea actuală, cu mențiunea că pe porțiunea cuprinsă între intersecția cu str. Dianeii și intersecția cu bd. Carol, strada J.L Calderon apare în diferite surse cu denumirea „D. Gerota”.

Din compararea situației actuale a ZCP Jean-Louis Calderon – Polonă cu cea relevată de planurile istorice de referință rezultă aspectele relevante pentru resursa culturală prezentate în cele ce urmează:

- a doua jumătate a secolului XIX: planurile Borroczyn și Papazoglu ilustrează strada Polonă cu un traseu similar celui din prezent, pornind din vecinătatea Spitalului Colțea și întinzându-se până la Bariera Nouă, actuala șosea Ștefan cel Mare; strada Polonă prezintă un caracter organic, cu un țesut construit difuz, pe porțiunea cuprinsă între șoseaua Ștefan cel Mare și str. Clemenței (actuala str. C.A. Rosetti) maidanele, grădinile și parcelele cu viță de vie dominând peisajul urban din zona amintită; pe cele două planuri amintite apare și strada Scaune (azi, str. T. Arghezi), traseul acesteia pornind din vecinătatea Spitalului Colțea și ajungând până în dreptul str. Clemenței;
- sfârșitul secolului XIX aduce o serie de schimbări majore în conformarea zonei: planul Institutul Geografic al Armatei din 1895-1899 atestă densificarea fondului construit pe întreaga lungime a străzii Polonă, regularizarea traseului străzii pe porțiunea cuprinsă între str. Romană (azi, str. M. Eminescu) și str. Columb (azi, str. Al. D. Xenopol) și prezența liniei de tramvai, configurarea Grădinii Icoanei pe locul fostului maidan al Stăpânirii și a piațetei G. Cantacuzino pe locul puțului lui Manciuc, regularizarea traseului străzii pe porțiunea cuprinsă între str. Clemenței și str. Batiștei

¹ Giurescu C. Constantin, Istoria Bucureștilor din cele mai vechi timpuri până în zilele noastre, Editura pentru literatură, București, 1966, p. 274

- și parțial între str. Batiștei și bd. Carol, ruperea continuității străzii prin realizarea bd. Carol și amenajarea pieței C.A. Rosetti;
- pe planul din 1911 apare menționată pentru prima dată strada G. C. Cantacuzino (azi, str. J.L Calderon), ca fiind porțiunea fostei străzi Polonă cuprinsă între intersecția cu str. Columb și bd. Carol; tot în această perioadă este realizată trasarea bulevardului Dacia pe segmentul cuprins între str. Polonă și str. Aurel Vlaicu, precum și un prim plan de lotizare a parcelarului din vecinătatea Parcului Ioanid;
 - în perioada interbelică, mai exact în a doua jumătate a anilor '20, se definitivează Parcelarea Ioanid și se construiesc imobilele din vecinătatea parcului cu același nume; de asemenea, strada Clemenței, devenită ulterior str. C.A. Rosetti, este prelungită până la intersecția cu str. Rotarilor (azi, str. I.L. Caragiale), fiind continuată cu str. Maria Rosetti; în plus, are loc o densificare a fondului construit, prin realizarea unor intervenții punctuale constând în clădiri tip vilă și blockhaus-uri de factură neoromânească și modernistă pe toate străzile cuprinse în arealul zonei protejate analizate;
 - în a doua jumătate a secolului XX au loc intervenții majore în conformarea porțiunii sudice a zonei protejate, mai cu seamă în dreptul străzii T. Arghezi, ca urmare a construirii Teatrului Național și a hotelului „Intercontinental”; totodată, în urma acestor transformări dispăre str. Vasile Boierescu;
 - ultimele decenii ale secolului trecut au adus schimbări majore în ceea ce privește conformarea fondului construit din zonă, prin realizarea unor intervenții punctuale de mari dimensiuni - blocurile de locuințe specifice perioadei comuniste; această tendință este continuată și în prezent, noile inserții fiind în general construcții masive, cu un regim de înălțime ridicat și funcțiuni mixte.